

**SOSIAALI- JA TERVEYDENHUOLTOHENKILÖSTÖN RIITTÄVYYDEN JA SAATAVUUDEN
TYÖRYHMÄ****Aika** To 22.9.2022 klo 12.00-15.00**Paikka** Microsoft Teams -kokous**Osallistujat**

Eveliina Pöyhönen, osastopäällikkö, STM (pj.)	(x)
Jaska Siikavirta, johtaja, STM (varapj.)	(-)
Kimmo Tarvainen, ylilääkäri, STM	(x)
Satu Karppanen, neuvotteleva virkamies, STM	(x)
Katri Niskanen, johtava asiantuntija, TEM	(x)
Minna Nieminen, erityisasiantuntija, TEM	(x)
Anne Ekroth, opetusneuvos, OKM	(x)
Sanna Hirsivaara, opetusneuvos, OKM, paikalla klo12:55 eteenpäin	(x)
Piia Pekola, erityisasiantuntija, VM, poistui klo 13:22	(x)
Markku Jalonen, toimitusjohtaja, KT, poistui klo 12:45	(x)
sij. Mika Juutinen, tutkimuspäällikkö, KT, paikalla tästä eteenpäin	(x)
Henrika Nybondas-Kangas, neuvottelupäällikkö, KT, poistui klo 13:45	(x)
sij. Anna Kukka, neuvottelupäällikkö, KT	(x)
Arja Laitinen, johtaja, Hyvinvointiala HALI ry	(x)
Tatu Tulokas, henkilöstöjohtaja, Hyvinvointiala HALI ry	(x)
Maria Löfgren, toiminnanjohtaja, JUKO ry, paikalla klo12:55 eteenpäin	(x)
Laura Lindholm, varapuheenjohtaja, JUKO ry	(-)
sij. Jenni Karsio, puheenjohtaja, Talentia/JUKO ry, poistui klo 13:58	(x)
Pipsa Allén, 2. varapuheenjohtaja, Tehy ry	(x)
Silja Paavola, puheenjohtaja, SuPer	(-)
sij. Jussi Salo, kehittämisjohtaja, SuPer	(x)
Jonna Voima, puheenjohtaja, Jyty ry	(x)
Päivi Niemi-Laine, puheenjohtaja, JHL ry	(-)
sij. Anne Ranta, työelämäasiantuntija, JHL ry	(x)
Marjo Orava, johtajaylihoitaja, Pohjanmaan hyvinvointialue	(-)
Teppo Heikkilä, sote-hankejohtaja, hallintoylilääkäri, HUS	(-)
(-)	
Taru Kuosmanen, sosiaali- ja terveyspalvelujen palvelualueen johtaja, Tampereen kaupunki, paikalla klo12:21 eteenpäin	(x)
Tarja Myllärinen, sote-muutosjohtaja, Kuntaliitto	(x)
Taina Mäntyranta, lääkintöneuvos, STM	(x)
Juha Luomala, sosiaalineuvos, STM	(x)
Kaisa Halinen, lääkintöneuvos, STM	(x)
Päivi Nygren, neuvotteleva virkamies, STM	(x)
Tia-Maria Kirkonpelto, erityisasiantuntija, STM	(x)
Terhi Tevameri, sote-alan kehittämisasiantuntija, KEHA-keskus	(x)

Kutsuttuna:

Nea Hellman, korkeakouluharjoittelija, STM

(x)

1. Kokouksen avaus ja edellisen kokouksen muistion hyväksyntä

Puheenjohtaja avasi kokouksen klo 12.00. Hyväksyttiin edellisen kokouksen muistio.

2. Tilannekatsaus ajankohtaisiin valmisteluihin

Uusi puheenjohtaja, Eveliina Pöyhönen sosiaali- ja terveysministeriöstä, esitteli itsensä ja kuvasi työryhmässä tapahtuneet muut henkilöstömuutokset. Työ- ja elinkeinoministeriöstä Minna Nieminen on nimetty työryhmän varsinaiseksi jäseneksi Johanna Slaneyn tilalle. HALI ry:stä Tatu Tulokas on nimetty työryhmän varsinaiseksi jäseneksi Marina Lampisen tilalle, ja Riikka Haahtela varajäseneksi. Kaikki uudet jäsenet esittäytyivät.

Taina Mäntyranta kertoi työryhmää koskevista ajankohtaisista valmisteluista. Mäntyranta kävi läpi sote-henkilöstön riittävyys ja saatavuus ohjelmaa koskevat budjettiriihen kirjaukset. Ohjelmalle varattiin 2 miljoonaa euroa; 1,5 miljoonaa hyvän työn edellytysten ohjelmaan ja 0,5 miljoonaa euroa sosiaali- ja terveysministeriön toimintamenoihin/muuhun toimintaan. Mäntyranta kuvasi suunnitelmaa toteuttaa viestintäkampanja, johon hän pyysi sidosryhmiltä mahdollista materiaalia painottaen, että kampanja tehtäisiin vahvassa yhteistyössä.

Mäntyranta kertoi terveiset sote-ministerityöryhmän syyskuun kokouksesta. Kokouksessa käsiteltiin erityisesti osaamisen varmistamista koskevaa strategista kärkeä. Käydyn keskustelun painotus oli kv-rekrytoinnissa ja erityisesti siinä, miten jo maassa olevat ulkomaalaiset sote-ammattilaiset saadaan rekrytoitua/tämä resurssi hyödynnettyä. Lisäksi Mäntyranta tiedotti, että ministeri Lindén pitää todennäköisesti mediatilaisuuden 4.10. alkavalla viikolla koskien laajemmin sote-henkilöstön tilannetta ja samalla myös työryhmää ja sen aikaansaannoksia. Mediatilaisuuden järjestäminen ja sen aikataulu varmistuvat myöhemmin. Työryhmää tiedotettiin myös välikysymysvastauksen tilanteesta. Tuotiin myös tiedoksi, että toimeenpanosuunnitelma pyritään julkaisemaan mahdollisimman pian.

Päätös: Merkittiin tiedoksi

3. Työn vaikuttavuuden parantaminen

Tia-Maria Kirkonpelto esitteli strategista kärkeä koskien Työn vaikuttavuuden parantamista. Aihepiiristä on tunnistettu runsaasti olemassa olevaa työtä, jossa ohjelma on aktiivisesti mukana.

Digitalisaation ja sen edistämisen osalta käytiin keskustelua siitä, että olemassa olevien ja tulevien digiratkaisujen hyödyntäminen vaatii myönteisen oppimisen ja kokeiluhaluisten kulttuurin työyksikössä. Tämän haluttiin myös näkyvän työryhmän toiminnassa. Tunnustettiin, että tietojärjestelmissä on haasteita, joita ei tämän työryhmän puitteissa kyetä ratkaisemaan. Todettiin, että henkilöstö ja käyttäjät ovat tärkeä ottaa mukaan kehittämistyöhön jo suunnitteluvaiheessa, sillä digitalisaation hyödyt ovat sidottu ruohonjuuritason toteutukseen. Lisäksi todettiin, että yksityisellä sektorilla on paljon annettavaa digiratkaisuihin ja kehittämistyöhön. Keskustelussa tuotiin esiin tarvetta konkretian lisäykselle alatyöryhmän ratkaisuissa.

Palveluiden yhteensovittamisen ja monialaisen yhteistyön osalta keskustelussa tuotiin ilmi ennaltaehkäisevän työn tärkeyttä. Mitä paremmin pystymme ehkäisemään palvelutarpeiden syntyä, sitä

parempi vaikuttavuus meillä on myös henkilöstön riittävyteen jatkossa. Keskustelussa tuotiin esiin myös sitä, että paljon palveluita käyttävien lisäksi myös vähän palvelua tarvitsevien palvelutarve tulee huomioida, sillä tämän laiminlyöminen voi aiheuttaa ongelmien kumuloitumista. Sovittiin, että ennaltaehkäisyä nostetaan tarkemmin esille. Keskusteltiin myös siitä, että palveluiden yhteensovittamisessa yksi merkittävä näkökulma on johtaminen. Koska palveluiden yhteensovittaminen tapahtuu käytännössä olemassa olevan henkilökunnan toimesta, tarvitaan tähän resurssia johtajille. Lisäksi käytiin keskustelua siitä, että sote-uudistuksen keskeinen keino on integraatio, mutta integraatiota ei itsessään voi pitää itseisarvona.

Vaikuttavuusperusteiseen ohjaukseen liittyen keskusteltiin aihepiirin tiimoilta toisaalla tehtävästä työstä. Kirkonpelto kertoi, että STM:ssä on myös järjestäytytty tarkastelemaan sote-henkilöstön kirjaamista osana työryhmän toimintaa. Tavoitteena on selvittää, voidaanko kirjaamisesta ja hallinnollisesta työstä irrottaa työaika välittömään potilastyöhön. Taina Mäntyranta pyysi työryhmän jäseniltä yhteistyötä asian tiimoilta, jos työryhmän jäsenillä on tiedossa aiheesta tehtyjä selvityksiä tai muuta aineistoa. Keskustelussa tuotiin esille sitä, että tässäkin tulee tarkastella koko sote-sektoria, eikä keskittyä ainoastaan lähi- ja sairaanhoitajiin. Tunnistettiin, että kirjaaminen on hyvin ammattikohtaista, ja että hyvä kirjaaminen on potilas/asiakastyön kulmakivi, jota ei haluta vähätellä tai myöskään vähentää liikaa kirjaamisen laadun kustannuksella. Lisäksi esitettiin, että välitön potilastyö tulee myös nähdä tulevaisuudessa digitaalisena uusien digiratkaisujen kautta.

Päätös: Työryhmä osaltaan linjasi jatkovalmistelun

4. Hyvän työn edellytykset

Kimmo Tarvainen kertoi tiivistetysti Hyvän työn edellytysten ohjelman ajankohtaisista asioista sekä aikataulusta. Ohjelman toteutus on jaettu selvitys-, kartoitus- ja toteutusvaiheeseen. Työterveyslaitos tekee selvitys- ja kartoitustyötä lokakuusta 2022 alkaen. Kartoitusvaiheessa kootaan ensin olemassa oleva tieto eri hankkeista ja ohjelmista sekä kartoitetaan myös kansainvälistä kirjallisuutta. Toteutusvaihe alkaa vuoden 2023 loppupuolella, ja jatkuu vuoteen 2025 saakka. Toteutusvaiheessa tehdään yhteistyötä hyvinvointialueiden kanssa ja yhteistyössä paikannetaan työpaikkoja, joissa on erityisen haastava tilanne kaikkien tai useiden ammattiryhmien suhteen. Nämä työpaikat on tarkoitus saada mukaan kehittämistyöhön. Ohjelman tavoitteena on parantaa henkilöstön jaksamista ja työn tuottavuutta yhteiskehittämällä hyvän työn edellytyksiä sosiaali- ja terveysalan työpaikkojen tarpeiden pohjalta.

Asian tiimoilta käytiin keskustelua siitä, että ohjelmalla tulisi pyrkiä löytämään konkreettisia asioita tukemaan sote-alan työolosuhteita. Todettiin tämän olevan ohjelman tavoite. Keskustelua käytiin ohjelman tuloksellisuudesta, tuottavuudesta ja vaikuttavuudesta, ja nämä termit toivottiin myös ohjelmaan nostoiksi.

Käydyssä keskustelussa nousi esiin vahva näkemys siitä, että myös tässä henkilöstön edustajia tulee ottaa mukaan kehittämistyöhön. Huoli on, että sote-alalla ei ole aikaa ruohojuuritasolla osallistua kehittämistyöhön, kun aikaa ei riitä edes taukoihin. Lisäksi keskusteltiin työn psykososiaalisesta kuormituksesta ja sosioemotionaalista ulottuvuudesta riskeihin liittyen. Käytiin keskustelua myös mahdollisista riittämättömistä resursseista aiheutuvista vaaratilanteista sekä potilasvahingoista. Asia nähdään tärkeänä, ja se halutaan nostaa osaksi riskien arviointia. Mainittiin myös näkemys siitä, että psykososiaalinen kuormitus tulisi lisätä terminä myös työturvallisuuslakiin tai työsuojelua koskevaan lainsäädäntöön. Sovittiin, että psykososiaalinen kuormitus huomioidaan jatkovalmistelussa ja lisätään myös sanana riskien arviointiin.

Tarvainen kertoi, että ohjelma kytketään sekä Työ2030-ohjelmaan että SoteHelmet-yhteishankkeeseen.

Päätös: Merkittiin tiedoksi

5. Tietopohja-analyysi ja ennakointi

Terhi Tevameri ja Päivi Nygren kertoivat tietopohja-analyysin ja ennakkoinnin nykytilanteesta. Tevameri kuvasi, että alatyöryhmässä on koottu tietoa virallisista toimijoista ja siitä missä ennakointi- ja tietopohjatyötä tehdään. Tevameri ja Nygren välittivät kaikille työryhmän jäsenille ja yhteistyökumppaneille kutsun torstaina 13.10.2022 virtuaalisesti järjestettävään sote-henkilöstön ennakointityötä koskevaan seminaariin. Seminaarissa tavoitteena on käynnistää yhteistyötä ennakointityön tiimoilta eri vastuutahojen kanssa ja pohtia, miten ennakointityössä järjestäytytään ja edetään.

Tevameri kertoi tilannekuvaa koskien olemassa olevasta tietopohjasta sekä NHG:n kanssa yhteistyössä toteutetusta esiselvityksestä. Selvitys kuvaa, mitä tietopohjia on olemassa ja miten tulevaisuudessa saataisiin tilannekuvaa koskeva tietopohja paremmaksi. Selvitys on kaikkien työryhmän jäsenten käytössä. Lisäksi Valtava-hankkeen Toivo-osioon on pyritty lisäämään henkilöstötiedon tietopohjan kokoaminen niin, että syntyisi pysyvää tietotuotantoa. Tätä yhteistyötä tehdään Terveiden ja hyvinvoinnin laitoksen kanssa. Yleisesti tunnustettiin, että tämänhetkisessä tietopohjassa on merkittäviä puutteita, joita täytyy paikata.

Ennakointityö ja alatyöryhmän aihepiiri tunnustettiin tärkeäksi ja keskeiseksi kokonaisuudeksi. Keskustelussa nostettiin esiin näkemykset siitä, että tietopohjan jatkuva ja pysyvä arviointi on tärkeää tietopohjan ylläpitämiseksi, ja että tämä toiminta tulee vakiinnuttaa. Osana tätä tietopohjan ylläpidon vastuutaho tulisi määritellä ja rahoitus allokoida. Vastuutahoksi esitettiin Terveiden ja hyvinvoinnin laitosta. Rahoituksen osalta kuvattiin, että tällä hetkellä työlle on kanavoitu rahoitusta kolmesta eri rahoituslähteestä. Jatkuva budjettirahoitteinen rahoitus pyritään hankkimaan lähivuosina.

Päätös: Merkittiin tiedoksi

6. Muut asiat

Puheenjohtaja totesi, ettei tällä hetkellä ole muita käsiteltäviä asioita.

7. Seuraava kokous ja kokouksen päättäminen

Seuraava päätyöryhmän kokous pidetään 27.10.2022. Tällöin asialistalla ovat mm. strategisen Tiekartta-ohjelman (2022-2027) luonnos sekä ennakointityö. Alatyöryhmiä pyydettiin katsomaan Tiekartta läpi ja kommentoimaan sitä tarvittaessa. Lisäksi pyydettiin pohtimaan toimenpiteitä seuraavalle hallituskaudelle. Puheenjohtaja päätti kokouksen klo 14:12.